

Tâm Tình Mục Tử tháng 03 năm 2025

Hiện tượng luận cảnh vực nội tâm khi cầu nguyện

Quý Cha và Quý Tu Sĩ mến,

Cùng Giáo hội toàn cầu, Giáo phận chúng ta đã bước vào Năm Thánh với sự nhấn mạnh tâm nền tảng và nguồn cội sự sống đời đời là **‘Lời Chúa và Thánh Thể’**. Người lữ hành của Hy vọng nhất thiết cần Lời Chúa **‘là ngọn đèn soi con bước’** (Tv 109: 105) và Thánh Thể là **‘bảo chứng niềm hy vọng và lương thực đi đường’** (Vaticanô II, MV 38). Sống hồng ân **60 năm thành lập Giáo phận**, chúng ta cùng hiệp hành giúp nhau làm cho **‘chúng tá đức tin của chúng ta trở thành men Hy vọng đích thực cho thế giới, trở thành lời loan bào trời mới đất mới’** (Sắc chỉ Spes non Confundit s. 25)

Một

Một thực tại nổi bật biểu tỏ con người giống Thiên Chúa là khả năng suy tư, **chiêm niệm siêu hình**, hướng tới đỉnh cao nhân văn là **Chân (la Vérité), Thiện (le Bien), Mỹ (la Beauté)**.

Triết gia Platon (428-347 tr. CGS) đặt sự chiêm niệm triết học lên chóp đỉnh của tri thức, biểu lộ cái tốt nhất nơi hữu thể, gắn bó với tình yêu, được kích hoạt bởi phần cao nhất (nōus) của lý trí và tình yêu. Phần cao nhất này, vừa điều khiển các phần thấp kém như các ước muốn, vừa mang khả năng chiêm niệm các linh tượng trong thế giới linh tượng (le Monde des idées). Nhờ khả năng chiêm niệm này, con người tham dự vào **sự Thiện**, sự Thiện siêu việt hữu thể, và tham dự vào **cái Đẹp** vượt tầm trí hiểu, là sự tri ngộ xuất thần, là trực giác thực tại Tuyệt đối.

Triết gia Aristote (384-322 tr. CGS) đặt sự chiêm niệm triết học lên đỉnh cao của đời sống đức độ là đời sống tuân theo lý trí, mở ra khả năng **‘thần hóa lý trí’**. Lý trí với khả năng suy tư mang tính thần linh và đưa vào thực tại thần linh. **Lý trí là ‘thiết bị’ bắt sóng ‘thần linh’**.

Hai

Trong dòng lịch sử giữa lịch sử nhân loại, **Giáo hội lưu giữ, sống và làm tỏa sáng kinh nghiệm gặp gỡ Thiên Chúa**. Cựu Ước lưu giữ biến cố **Ông Môsê** gặp ‘Đấng Vô Hình’ nơi bụi gai bùng lửa. **Tiên tri Elia** gặp Đức Chúa trên núi Horeb,

trong làn gió lạ thường... **Trong Tân Ước**, các Tông đồ tường thuật sự kiện hai tâm hồn **cô Martha và Maria**, Chúa hiển dung trên **núi Tabor** và kinh nghiệm của **Thánh Phaolô** được đem lên tầng trời thứ bảy... **Có sự chuyển biến** từ sự sợ hãi của Môsê và Êlia đến sự chiêm ngưỡng Chúa Giêsu trong tình yêu dấu vẫn còn nổi bật hoàng trước Đấng uy nghi. ‘Đức Giêsu tiến lại và đặng đến họ, Ngài nói ; ‘Hãy chỗi dậy, đừng sợ !’ (Mt 17: 7)

Trong Cựu Ước, cầu nguyện diễn ra trong các cuộc thân hiền (bụi gai, mây phủ, bão gió...). Đó là những cuộc diện kiến **‘không chịu nổi’** trước Đức Chúa, ghi ấn dấu nổi nhớ về một Hiện Hữu, nổi nhớ về sự kiện tạo vật đối diện Đấng **‘Tuyệt đối khác’** không thể đối diện của Đức Chúa. Đấng ấy **‘khác’** đến nỗi không ai đối diện mà còn sống. **Tân Ước** mạc khải vinh quang Thiên Chúa **xuyên qua nhân tính của Chúa Giêsu**. Con người vẫn mang nỗi hãi sợ nhưng vẫn được ở gần bên nhờ ‘Thiên Chúa làm người để ‘tôi’ chiêm niệm mà trở nên ‘Chúa’.

Ba

Các Giáo phụ Hy Lạp, sống trong nội cội nguồn triết học phương Tây, đã nâng cấp năng lực suy tư triết học thành hoạt động nguyện cầu. Triết học, vẫn với trí năng và niềm vui, sẽ lịm đi trước khi đạt tới sự nguyện cầu. **‘Cái biết-gnôsis’**, như nơi Tông đồ Gioan, là ánh sáng thâm nhập tâm hồn nhờ hiệu quả của sự vâng phục các điều răn. Cầu nguyện là đích điểm của các hiền nhân, của cả cuộc sống, đó là sự cầu nguyện tinh ròng. Trong nguyện cầu có mây mù và đêm tối, tương ứng hai giai đoạn cuộc đời ông Môsê.

Thánh Bênadô Clairvaux mô tả bốn bậc thang dẫn lên của đời sống thiêng liêng: **Đọc Lời, suy tư, cầu nguyện và chiêm niệm**. Thánh nhân giải thích ‘suy tư’ là ý hướng của tinh thần truy tìm, như phương tiện khám phá chân lý. Thánh nhân đánh giá cao sự chiêm niệm là tình trạng thích ứng của tâm hồn để đạt được trực giác lẽ thật. Suy tư, còn nặng ‘lý trí’ là đi tìm, còn chiêm niệm, thấm nhuần tình yêu dịu dàng là gặp gỡ. Theo chiết tự, chiêm niệm, ‘contemplation’ hình thành bởi ‘con’ (cùng) và ‘templum’ (đền thờ). Người chiêm niệm là người vào đền thờ để trở thành ‘thánh thiêng’.

Thánh Nữ Thérèse Avila góp phần soi sáng thêm hành trình thiêng liêng bằng nhấn mạnh tâm cỡ của sự **‘chiêm nguyện’** (oraison). Chiêm nguyện buông bỏ mọi suy tư siêu hình, là nội tâm được Chúa áp ủ, là nhiệm hiệp cùng Thiên Chúa và hưởng hạnh phúc **‘hôn lễ thần linh’**. Trở lui lịch sử về Cựu Ước, đã rất sớm, **Tiên tri Hôsê** đã công bố ân huệ tuyệt vời Đức Chúa dành cho Israel, **‘Hôn thê**

của Đức Chúa' (Os 2: 16ss): 'Này, Ta dụ nó (Israel), đem nó vào sa mạc, và kê lòng, Ta nói khó với nó'. Tân Ước qua **sách Khải huyền** tuyên dương **Giáo hội - Hiền thê của Chúa Kitô**. Hôn lễ được cử hành trang trọng trên Trời. Hôn lễ thần linh này diễn tả một trật tự nhiệm hiệp của Giáo hội, các tâm hồn với Thiên Chúa.

Bốn

Khi thực hành cầu nguyện, ta nhận thức nền tảng và nguồn cội phát sinh cầu nguyện là **Lời Chúa và các nhiệm tích, đặc biệt nhiệm tích Thánh Thể**. Đây là Phụng vụ Thánh của Giáo hội. Khi cử hành Phụng vụ Thánh, Giáo hội cầu nguyện, tuyên xưng đức Tin và dẫn dắt con cái mình sống phẩm hạnh làm nghĩa tử của Thiên Chúa.

Thông thường người ta **phân biệt quá mức** đến độ các thực tại hoạt động nội tâm của sự nguyện cầu không liên hệ mấy với nhau, chẳng hạn, chiêm niệm dành riêng cho đan sĩ nơi các tu viện cô tịch. Tín hữu giữa 'chợ đời' chỉ có khả năng cầu nguyện cấp thấp. Thực sự, hiện tượng diễn ra trong nội tâm tín hữu khi cầu nguyện là **các hoạt động, nhờ tác động của Chúa Thánh Thần, nương vào nhau mà cất cao tâm hồn, mà 'nâng tâm hồn lên'**. Do đó, là tín hữu, ai cũng hân hạnh được mời gọi nên thánh, nên trọn lành.

Đức Tổng Phụ Dòng Xitô, Mauro-Giuseppe Lepori giải thích hiệu quả hoa trái nội tâm của tín hữu qua mẫu gương Đức Trinh Nữ Maria: 'Chúa Thánh Thần toàn năng đã nhận được lời 'Xin Vâng' khiêm hạ của Đức Maria, làm nên Ngôi Lời Thiên Chúa Nhập Thể... Mỗi khi có điều gì to lớn và xinh đẹp được tái sinh trong Giáo hội, thì điều ấy sẽ chỉ xảy ra **khi Chúa Thánh Thần đã tìm gặp được một tâm hồn khiêm nhu và phó thác**', một thửa đất màu mỡ, dám thưa 'Xin Vâng' như Đức Maria đã từng làm'.

Thánh Phanxicô Salêsiô giáo huấn: 'Cha muốn nói rằng đời sống đạo đức phải được thể hiện theo **nhiều lối khác nhau**... Các Giám mục mà muốn sống ần dật như các ần sĩ Chartreux... Những người đã lập gia đình mà lại đứng đống đối với của cải hơn các tu sĩ Capucinô... người lao động mà ở nhà thờ suốt ngày như tu sĩ... **thì có thích hợp hay chẳng?...** Thật là sai lầm và không thể chấp nhận được khi loại trừ lòng đạo đức ra khỏi đời sống quân ngũ, khỏi các tiệm buôn... khỏi nhà của những người đã kết bạn'.

Anh chị em quý mến,

Đức cha Phụ tá và nhóm anh em linh mục vừa hoàn tất biên soạn tập **‘Hướng dẫn cử hành và sống năm Thánh 2025’** rất phong phú, giúp các cộng đoàn hiểu về **Năm Thánh**, cử hành **Thánh lễ** trong Năm Thánh, suy niệm **Chầu Thánh Thể**, cầu nguyện với **kinh Mân côi**, **Đàng Thánh Giá**, suy niệm **Lời Chúa** theo chủ đề Năm Thánh và **Phụng ca** Năm Thánh.

Giáo phận chân thành cảm ơn ban biên soạn và xin các cha tận dụng để dân Thánh của Chúa đón nhận thật nhiều ân phúc.

Năm Thánh là ‘lúc thuận tiện, là ngày cứu độ’ (2Cr 6:2b), ‘là thời điểm gặp gỡ Chúa Giêsu cách sống động và cá vị, Người là cửa ơn cứu độ và là niềm hy vọng của chúng ta’ (Sắc chỉ Spes non Confundit, s. 1).

Thân ái

† **Gioan Đỗ Văn Ngân**
Giám mục hiệp hành với anh chị em